

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΣΕΡΒΙΑ

Σεπτέμβριος 2016

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1	Πρόσφατες Οικονομικές Εξελίξεις.....	6
2	Επιχειρηματικό Περιβάλλον	7
3	Συμφωνίες Ελεύθερου Εμπορίου.....	8
4	Διαδικασίες έναρξης επιχειρηματικής δραστηριότητας	9
4.1	Βασικές εταιρικές μορφές	9
4.1.1	Ανώνυμος Εταιρεία (Α.Ε.) (Akcionarsko Društvo - a.d.).....	9
4.1.2	Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης (Ε.Π.Ε.) (Društvo sa Ograničenom Odgovornošću - d.o.o.)	9
4.1.3	Περιορισμένος Συνεταιρισμός (Komanditno Društvo - k.d.).....	10
4.1.4	Γενικός Συνεταιρισμός (Ortačko Društvo - o.d.).....	10
4.1.5	Γραφείο Αντιπροσωπείας	10
4.2	Διαδικασίες Σύστασης Εταιρείας.....	11
5	Φορολογικό Καθεστώς	15
5.1	Φόρος εισοδήματος νομικών προσώπων	15
5.2	Φόρος εισοδήματος φυσικών προσώπων	16
5.3	Φόρος Προστιθέμενης Αξίας	17
5.4	Φόρος επί των μερισμάτων	17
5.5	Φόρος ακίνητης περιουσίας	17
6	Λοιπή Νομοθεσία Επιχειρηματικού – Οικονομικού Ενδιαφέροντος.....	18
6.1	Τόκοι Υπερημερίας.....	18
6.2	Χρονικά Περιθώρια Εξυπηρέτησης Οικονομικών Υποχρεώσεων σε Εμπορικές Συναλλαγές	18
7	Κίνητρα προσέλκυσης επενδύσεων	19
7.1	Κρατικές επιχορηγήσεις.....	20
7.2	Προϋποθέσεις για την καταβολή των κονδυλίων	20
7.3	Προθεσμία για την υλοποίηση των επενδυτικών σχεδίων και τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας	21
7.4	Οικονομικά κίνητρα με βάση το επίπεδο ανάπτυξης στην περιοχή της επένδυσης.....	21
7.5	Περίοδος χάριτος φόρου επί των εταιρικών κερδών-μεταφορά ζημίας.....	22
7.6	Αποφυγή Διπλής Φορολογίας	22
7.7	Μειωμένες εργοδοτικές εισφορές	22
7.8	Ελεύθερες Ζώνες - Απαλλαγή Φόρου Προστιθέμενη Αξίας	23

ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΤΟ ΒΕΛΙΓΡΑΔΙ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

7.9	Ελεύθερη εισαγωγή πρώτων υλών και ημιτελή προϊόντα	23
7.10	Ελεύθερη εισαγωγή μηχανικού και άλλου εξοπλισμού	23
7.11	Δημοτικά κίνητρα	23
7.12	Διαδικασία και περιορισμοί για την κατανομή των πόρων	24
8	Κοινοτικές Χρηματοδοτήσεις	25

**ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΤΟ ΒΕΛΙΓΡΑΔΙ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ**

ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Πολίτευμα	Κοινοβουλευτική Δημοκρατία	Πληθυσμός (Απογραφή 2011)	7.114.393	Πρωτεύουσα (Απογραφή 2011)	Βελιγράδι :1.166.763
Έκταση	88.361τ.χλμ.	Τηλ.Κωδικός	+381 (011)	Νόμισμα	Σερβικό δηνάριο (RSD) (1 RSD≈0,008 €)
Κύριοι τομείς	Υπηρεσίες (51,1% του ΑΕΠ) Βιομηχανία (38,5% του ΑΕΠ) Γεωργία (10,4% του ΑΕΠ)	Κατάταξη ως προς Ευκολία επιχειρείν	68η (2015) 59η (2016)	Κύριες πόλεις (Απογραφή 2011):	Νόβι Σαντ: 250.439 Νις: 183.164 Κραγκούγεβατς: 150.835

ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ 2015

ΑΕΠ (τιμές αγοράς)	€ 32.907,7 εκ.	Ανεργία	17,7%	Εξαγωγές	€ 12.028,4 εκ.
Κατά κεφαλήν ΑΕΠ	€ 4.626	Πληθωρισμός	1,5%	Εισαγωγές	€ 16.392,3 εκ.
Δημόσιο χρέος	€ 30.175,5 εκ 76,0% Α.Ε.Π.	Έλλειμμα προϋπολογισμού Γεν. Κυβέρνησης			RSD 148,6 δις. (€1.250,5 εκ) 3,8% Α.Ε.Π.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΙΜΕΡΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΑΠΟ ΕΛΛΑΔΑ (ποσά σε εκ. €)	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Εξαγωγές συνολικές	177,5	169,4	218,6	235,8	197,4	198,9	209,8
Πετρελαιοειδή (CN 27)	4,8	3,6	49,0	44,7	6,1	4,0	8,9
Εξαγωγές χωρίς πετρελαιοειδή	172,7	165,8	169,6	191,1	191,3	194,9	200,8

Πηγή: Δικτυακός Τόπος Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (<http://www.statistics.gr>). Ανάκτηση δεδομένων:16-06-2016

ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ (ποσά σε εκ. €)	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Εισαγωγές συνολικές	102,9	156,0	182,9	128,1	176,2	152,7	158,4
Πετρελαιοειδή (CN 27)	1,1	2,7	1,0	0,8	7,8	19,9	12,7
Εισαγωγές χωρίς πετρελαιοειδή	101,8	153,3	181,9	127,3	168,4	132,8	145,6

Πηγή: Δικτυακός Τόπος Στατιστικής Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (<http://www.statistics.gr>). Ανάκτηση δεδομένων:16-06-2016

**ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΤΟ ΒΕΛΙΓΡΑΔΙ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ**

ΚΥΡΙΟΤΕΡΑ ΕΞΑΓΟΜΕΝΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ (CN4)

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Κυριότερα εξαγόμενα προϊόντα από την Ελλάδα	1.Εσπεριδοειδή, νωπά ή ξερά. 2.Ράβδοι, και είδη με καθορισμένη μορφή, από αργίλιο 3.Αεροσκάφη με κινητήρα 4.Βιβλία, και παρόμοια έντυπα. 5.Πολυμερή του στυρολίου, σε αρχικές μορφές	1.Εσπεριδοειδή, νωπά ή ξερά. 2.Ράβδοι, και είδη με καθορισμένη μορφή, από αργίλιο 3.Πολυμερή του στυρολίου, σε αρχικές μορφές. 4.Πολυακετάλες, άλλοι πολυαιθέρες και ρητίνες-εποξειδία 5.Πλάκες, φύλλα, από πλαστικές ύλες.	1.Λάδια από πετρέλαιο ή από ασφαλτούχα ορυκτά) 2.Εσπεριδοειδή, νωπά ή ξερά. 3.Ράβδοι, και είδη με καθορισμένη μορφή, από αργίλιο 4.Πολυμερή του στυρολίου 5.Πολυακετάλες, άλλοι πολυαιθέρες και ρητίνες-εποξειδία	1.Λάδια από πετρέλαιο ή από ασφαλτούχα ορυκτά 2.Εσπεριδοειδή, νωπά ή ξερά 3.Ράβδοι, και είδη με καθορισμένη μορφή, από αργίλιο 4.Χοντρό σύρμα από σίδηρο 5.Πολυμερή του στυρολίου	1.Εσπεριδοειδή, νωπά ή ξερά. 2.Ράβδοι, και είδη με καθορισμένη μορφή, από αργίλιο 3.Πολυμερή του στυρολίου 4.Αργίλιο σε ακατέργαστη μορφή 5.Λάδια από πετρέλαιο ή από ασφαλτούχα ορυκτά	1.Εσπεριδοειδή, νωπά ή ξερά 2.Ράβδοι, και είδη με καθορισμένη μορφή, από αργίλιο 3.Αργίλιο σε ακατέργαστη μορφή 4.Πολυμερή του στυρολίου 5.Χοντρό σύρμα από σίδηρο	1.Εσπεριδοειδή, νωπά ή ξερά 2.Ράβδοι, και είδη με καθορισμένη μορφή, από αργίλιο 3.Αργίλιο σε ακατέργαστη μορφή 4.Πολυμερή του στυρολίου 5.Λάδια από πετρέλαιο ή από ασφαλτούχα ορυκτά

Πηγή: Δικτυακός Τόπος Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (<http://www.statistics.gr>). Ανάκτηση δεδομένων:20/06/2016

ΑΜΕΣΣΕΣ ΞΕΝΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ

(ποσά σε εκ. €)	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Απόθεμα ΑΞΕ στη χώρα¹	14.306,7	15.440,1	18.759,7	19.512,5	20.810,6	22.046,9	24.161,142
Ελληνικής προέλευσης Απόθεμα ΑΞΕ στη χώρα	974,6	1.000,7	985,3	969,0	965,9	964,7	977,4
Απόθεμα ΑΞΕ από τη χώρα² στην Ελλάδα³	0,7	2,4	1,1	1,2	1,6	2,7	2,7

Πηγή: - Δικτυακός Τόπος Υπουργείου Οικονομικών της Δημοκρατίας της Σερβίας (<http://www.mfin.gov.rs>).
Ανάκτηση δεδομένων: 03/08/2015

ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Αφίξεις από τη χώρα στην Ελλάδα	498.3565	706.6355	692.0595	620.4505	778.785	985.661	727.831
Αφίξεις στη χώρα από την Ελλάδα	μη διαθέσιμο	μη διαθέσιμο	μη διαθέσιμο	μη διαθέσιμο	37.014	43.417	43.869

Πηγή: - Δικτυακός Τόπος Ελληνικού Οργανισμού Τουρισμού (<http://www.gnto.gr>). Ανάκτηση δεδομένων: 20/06/2015.
- Δικτυακός Τόπος Υπουργείου Εμπορίου, Τουρισμού και Τηλεπικοινωνιών της Δημοκρατίας της Σερβίας (<http://www.mtt.gov.rs>). Ανάκτηση δεδομένων: 20/06/2015

¹ Από το 2001.
² Σερβία-Μαυροβούνιο
³ Από το 2003.

1 Πρόσφατες Οικονομικές Εξελίξεις

Σημαντική ανάκαμψη σημείωσε η σερβική οικονομία κατά τη διάρκεια του 2015, καθώς, σύμφωνα με στοιχεία της Τράπεζας της Σερβίας, το σερβικό ΑΕΠ αυξήθηκε κατά 0,8% σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος, όταν κατέγραψε ύφεση της τάξεως του 1.8%. Κύρια κινητήριο δύναμη της αύξησης του ΑΕΠ αποτέλεσαν οι ιδιωτικές επενδύσεις, οι οποίες συνέβαλαν στην ανάκαμψη των κλάδων εξόρυξης και ενέργειας καθώς και στην ταχύτερη ανάπτυξη του μεταποιητικού και του κατασκευαστικού τομέα.

Θετικά αποτελέσματα επετεύχθησαν και ως προς τον έλεγχο του πληθωρισμού, ο οποίος κατά το έτος 2015 κινήθηκε χαμηλότερα του τεθέντος πλαισίου, διαμορφούμενος στο 1,5%, κυρίως λόγω της πτώσης των τιμών των καυσίμων και των βασικών αγαθών, καθώς και του υφεσιακού περιβάλλοντος στη ζώνη του ευρώ (χαμηλός εισαγόμενος πληθωρισμός). Σημαντική ήταν, εξάλλου, η μείωση των εξωτερικών ανισορροπιών καθώς το έλλειμμα τρεχουσών συναλλαγών κατά το 2015 ήταν 1.59 δις ευρώ (4.8% του ΑΕΠ) σημαντικά βελτιωμένο σε σύγκριση με το 2014 (6,0 % του ΑΕΠ), , κυρίως χάρη στο διευρυμένο πλεόνασμα του ισοζυγίου υπηρεσιών και την υψηλότερη εισροή εμβασμάτων. Το 2016, αναμένεται περαιτέρω βελτίωση του ελλείμματος τρεχουσών συναλλαγών, οφειλόμενη σε ενίσχυση των εξαγωγών καθώς και σε διατήρηση των εισροών Αμέσων Ξένων Επενδύσεων (ΑΞΕ). Η τάση αυτή αναμένεται να παραμείνει σταθερή μεσοπρόθεσμα, καθώς ο τρέχων επενδυτικός κύκλος ευνοείται από τη χαμηλή τιμή του πετρελαίου, την ενίσχυση της εμπιστοσύνης των επενδυτών και τη βελτίωση των μακροοικονομικών μεγεθών της σερβικής οικονομίας. Τέλος, σύμφωνα με στοιχεία του Υπουργείου Οικονομικών της Σερβίας, το δημόσιο χρέος της Σερβίας ανήλθε στο τέλος του 2015 σε 24,80 δις ευρώ, ήτοι 75,5% του ΑΕΠ, αυξημένο κατά περίπου 2,04 δις. ευρώ από το τέλος του 2014 (22,76 δις. Ευρώ ή 70,4% του ΑΕΠ).

Σημειώνεται ότι, το Φεβρουαρίου του 2015, η Σερβία υπέγραψε Προληπτικό Διακανονισμό Διευκόλυνσης (Stand by Agreement) με το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, διάρκειας 36 μηνών και ύψους 1,2 δις ευρώ κατά τον χρόνο της έγκρισης. Σύμφωνα με εκτιμήσεις του ΔΝΤ στο πλαίσιο των αξιολογήσεων του εν εξελίξει Προγράμματος, οι σερβικές αρχές έχουν επιτύχει θετικά αποτελέσματα ως προς την εφαρμογή των απαραίτητων μεταρρυθμίσεων στον τομέα της δημοσιονομικής εξυγίανσης και της αναδιάρθρωσης του δημόσιου τομέα και των δημόσιων επιχειρήσεων. Το ΔΝΤ τόνισε, εξάλλου, ότι τα φορολογικά έσοδα το 2015 ήταν καλύτερα των αρχικών προβλέψεων, καθώς το δημόσιο έλλειμμα διαμορφώθηκε σε 3,7% του ΑΕΠ – αποτέλεσμα θετικότερο του αναμενομένου και πολύ κάτω του συμπεφωνημένου στόχου του 5,9%. Τα ως άνω αποτελέσματα επέτρεψαν την, σε συμφωνία με το ΔΝΤ, μικρή αύξηση μισθών και συντάξεων στις αρχές του 2016, μετά από τις περικοπές που υπέστησαν το Νοέμβριο 2014. Σημειώνεται ότι ο μέσος μισθός στη Σερβία τον Απρίλιο 2016 ανήλθε σε 49.249 Δηνάρια, ήτοι 403 Ευρώ. Οι θετικές τάσεις στη σερβική οικονομική δραστηριότητα ενισχύθηκαν περαιτέρω το 2016 (προβλεπόμενη ανάπτυξη 1,8%), κυρίως λόγω της χαλάρωσης της νομισματικής πολιτικής, της βελτίωσης του επιχειρηματικού κλίματος, των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων και της περαιτέρω ανάκαμψης της εξωτερικής της ζήτησης. Σύμφωνα με τον Προϋπολογισμό οικονομικού έτους 2016, ο γενικός στόχος του δημοσιονομικού ελλείμματος τέθηκε στα 164 δις. δηνάρια (1,31

δισεκατομμύρια ευρώ), έλλειμμα που εκτιμάται περίπου ίσο με αυτό του 2015 (4% του ΑΕΠ) και αρκετά χαμηλότερο σε σχέση με το 2014 (6,7%). Σημειώνεται ότι ο Προϋπολογισμός 2016 έχει καταρτιστεί βάσει προβλεπόμενης αύξησης ΑΕΠ της τάξεως του 1,75%, μέσο εκτιμώμενο πληθωρισμού 2,8% και μέση ισοτιμία δηναρίου/ευρώ στα 122,5 δηνάρια. Η μεσοπρόθεσμη ανάπτυξη της σερβικής οικονομίας θα εξαρτηθεί, ωστόσο, σε μεγάλο βαθμό, από την ταχύτητα της ανάκαμψης στη ζώνη του ευρώ και όσο και από την πρόοδο των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων στο εσωτερικό της χώρας.

2 Επιχειρηματικό Περιβάλλον

Ακολουθεί συνοπτική ανάλυση SWOT, στην οποία απαριθμούνται χρήσιμα στοιχεία για την αγορά της Σερβίας, που θεωρούμε ότι θα διευκολύνουν τη λήψη τεκμηριωμένων επιχειρηματικών αποφάσεων:

Δυνατά Σημεία (Strengths)	Αδύνατα Σημεία (Weaknesses)
<ul style="list-style-type: none"> - Ευρωπαϊκή προοπτική - Γεωγραφική εγγύτητα - Ιστορικοί φιλικοί δεσμοί - Ικανοποιητικό επίπεδο εξειδικευμένου εργατικού δυναμικού - Χαμηλή φορολογία επί των κερδών - Χαμηλό επίπεδο μισθών - Στήριξη από Διεθνείς Χρηματοπιστωτικούς Οργανισμούς - Διμερείς Συμφωνίες Ελεύθερου Εμπορίου με Ευρωπαϊκή Ένωση, Ρωσία-Καζαχστάν-Λευκορωσία, Τουρκία και Χώρες Κεντρο-Ευρωπαϊκής Συμφωνίας Ελεύθερου Εμπορίου 	<ul style="list-style-type: none"> - Συναλλαγματικός κίνδυνος (αν και μάλλον χαμηλός) - Η εθνική οικονομία διέρχεται κρίση κατά την τελευταία διετία - Οι εξαγωγικοί κλάδοι είναι συγχρόνως περισσότερο εκτεθειμένοι σε εξωτερικά σοκ, όπως φάνηκε από την πρόσφατη κρίση στη Δυτική Ευρώπη - Χαμηλό επίπεδο ανειδίκευτου εργατικού δυναμικού
Ευκαιρίες (Opportunities)	Απειλές (Threats)
<ul style="list-style-type: none"> - Δεν έχουν ιδιωτικοποιηθεί ακόμη αρκετές μεγάλες επιχειρήσεις - Η προσέλκυση επενδύσεων αποτελεί στρατηγικό στόχο της σερβικής κυβέρνησης - Εκτιμήσεις Διεθνών Οργανισμών προβλέπουν ανάπτυξη του Α.Ε.Π., μετά το 2017 - Εξακολουθούν να υπάρχουν σοβαρές ανάγκες ως προς τις υποδομές (μεταφορές, ενέργεια, τηλεπικοινωνίες) 	<ul style="list-style-type: none"> - Συχνές μεταβολές στη νομοθεσία και συγχρόνως απουσία διευκρινιστικών διατάξεων - Ασαφές καθεστώς ιδιοκτησίας γης - Μη πλήρως απελευθερωμένη αγορά, τομείς της οποίας εξακολουθούν να διατηρούν ορισμένα μονοπωλιακά χαρακτηριστικά - Αδυναμία ουσιαστικής εφαρμογής εναρμονισμένης με το κοινοτικό δίκαιο νομοθεσίας - Αναμενόμενη πτώση της αγοραστικής δύναμης των Σέρβων πολιτών, λόγω προγραμματιζόμενης υλοποίησης αναγκαίων οικονομικών και διοικητικών μεταρρυθμίσεων

Τα βασικά κίνητρα επιχειρηματικής και επενδυτικής δραστηριοποίησης στη Σερβία (ελεύθερη πρόσβαση σε ξένες αγορές, ανθρώπινο δυναμικό, γεωγραφική θέση, χαμηλό λειτουργικό κόστος, χρηματο-οικονομικά κίνητρα), παρουσιάζονται, επίσης, (στην αγγλική γλώσσα) σε ειδική ενότητα του ιστοτόπου της σερβικής **Υπηρεσίας Ανάπτυξης**, Serbia Development Agency, <http://ras.gov.rs/>

3 Συμφωνίες Ελεύθερου Εμπορίου

Το βασικότερο πλεονέκτημα της Σερβία για την ενίσχυση των εξαγωγών της είναι οι Συμφωνίες Ελεύθερου Εμπορίου, που έχει συνάψει με μία σειρά χωρών. Οι Συμφωνίες αυτές παρέχουν το δικαίωμα ελεύθερης πρόσβασης σε μεγάλες αγορές του εξωτερικού, υπό την προϋπόθεση πως το 51% της αξίας του εξαγόμενου προϊόντος έχει παραχθεί στη Σερβία, ή, χρησιμοποιώντας σερβικές πρώτες ύλες.

Βασικότερη εκ των ως άνω Συμφωνιών είναι η Συμφωνία Σταθεροποίησης και Σύνδεσης (ΣΣΣ) ΕΕ-Σερβίας βάσει της οποίας, από την 01/01/2014, η συντριπτική πλειοψηφία των σερβικών προϊόντων εξάγεται χωρίς την επιβολή δασμών στα κ-μ της ΕΕ. Προφανώς, μετά την ένταξη της Σερβίας στην ΕΕ, θα είναι δυνατή η ελεύθερη εξαγωγή του συνόλου των σερβικών προϊόντων στις ευρωπαϊκές χώρες.

Εξίσου σημαντική, ειδικότερα υπό το πρίσμα των πρόσφατων εξελίξεων και της διαμάχης μεταξύ Ρωσίας-ΕΕ, είναι η Συμφωνία Ελεύθερου Εμπορίου Σερβίας-Ρωσίας/Λευκορωσίας/Καζαχστάν, η οποία επίσης προβλέπει την ελεύθερη εξαγωγή σερβικών προϊόντων στις προαναφερθείσες χώρες. Τονίζεται βέβαια ότι ο κατάλογος των προϊόντων που καλύπτονται από τις προβλέψεις της εν λόγω Συμφωνίας είναι μεν αρκετά εκτενής, εν τούτοις δεν περιλαμβάνει όλα τα προϊόντα που καλύπτει η ΣΣΣ ΕΕ-Σερβίας.

Αντίστοιχη Συμφωνία έχει υπογραφεί μεταξύ Σερβίας και Τουρκίας. Η εν λόγω Συμφωνία καλύπτει μια σειρά βιομηχανικών προϊόντων και μάλιστα, έχει χαρακτηριστεί διακριτικά ευμενής και προσοδοφόρα, προς όφελος της Σερβίας.

Τέλος, η Σερβία είναι μέλος της Κεντρο-Ευρωπαϊκής Συμφωνίας Ελεύθερου Εμπορίου (CEFTA), στην οποία συμμετέχουν και οι: Αλβανία, Βοσνία-Ερζεγοβίνη, Μαυροβούνιο, Μολδαβία και ΠΓΔΜ. Η συμφωνία προβλέπει τη δυνατότητα ελεύθερης ανταλλαγής προϊόντων μεταξύ των κρατών-μελών, υπό την προϋπόθεση όμως ότι έχει προηγηθεί σχετική εξειδικευμένη συμφωνία τουλάχιστον δύο κρατών.

Σημειώνουμε ότι, παρόλες τις πανταχόθεν δεδηλωμένες καλές προθέσεις, οι ως άνω Συμφωνίες δε φαίνεται να έχουν επιφέρει τα αναμενόμενα αποτελέσματα, εκτός ίσως από τη ΣΣΣ ΕΕ-Σερβίας και τη Συμφωνία Σερβίας-Ρωσίας, οι οποίες έχουν συμβάλει ουσιαστικά στην ενίσχυση και αξιοποίηση των εμπορικών συναλλαγών, μεταξύ των συμβαλλομένων μερών. Ειδικότερα η τελευταία φαίνεται να λαμβάνει ιδιαίτερη σημασία, μετά την εκδήλωση της ουκρανικής κρίσης και την επιβολή κυρώσεων και αντιμέτρων εμπορικού χαρακτήρα, μεταξύ ΕΕ και Ρωσίας.

Επίσης, θα πρέπει να ληφθεί υπ' όψιν πως, όσο η Σερβία σημειώνει βήματα προόδου προς την τελική ένταξή της στην ΕΕ, θα αναγκαστεί να αναθεωρήσει και, σε τελικό

στάδιο, να καταγγείλει τις προαναφερθείσες Συμφωνίες, δεδομένου ότι θα πρέπει να ακολουθήσει την κοινή εμπορική πολιτική που εφαρμόζουν όλα τα κ-μ.

4 Διαδικασίες έναρξης επιχειρηματικής δραστηριότητας

4.1 Βασικές εταιρικές μορφές

Οι κυριότερες μορφές εταιρειών, βάσει της σερβικής νομοθεσίας, είναι οι ακόλουθες:

4.1.1 Ανώνυμος Εταιρεία (Α.Ε.) (Akcionarsko Društvo - a.d.)

Η Α.Ε. δύναται να είναι ανοιχτού ή κλειστού τύπου, ανάλογα με το εάν είναι εγγεγραμμένη στο Χρηματιστήριο Αξιών ή όχι. Η Α.Ε. κλειστού τύπου μπορεί να έχει έως εκατό (100) μετόχους και ιδρύεται από ένα ή περισσότερα νομικά ή/και φυσικά πρόσωπα. Εν γένει, το απαιτούμενο κεφάλαιο για την ίδρυση μίας Α.Ε. είναι € 10.000, εκπεφρασμένα σε δηνάρια Σερβίας, αν πρόκειται για Α.Ε. κλειστού τύπου, και € 25.000, εκπεφρασμένα σε δηνάρια Σερβίας, αν πρόκειται για Α.Ε. ανοιχτού τύπου. Η ονομαστική αξία κάθε μετοχής δεν μπορεί να είναι μικρότερη των € 5, εκπεφρασμένα σε δηνάρια Σερβίας. Η συνεισφορά των μετόχων εκφράζεται απαραίτητως σε χρήμα και όχι σε προσφορά εργασίας ή παροχή υπηρεσιών. Μια Α.Ε. ανοιχτού τύπου πρέπει να διαθέτει Διοικητικό Συμβούλιο, ενώ μια Α.Ε. κλειστού τύπου δύναται να διαθέτει είτε Διευθυντή, είτε Διοικητικό Συμβούλιο. Σημειώνεται ότι, για Α.Ε. που δραστηριοποιούνται σε συγκεκριμένους τομείς (τράπεζες, ασφαλιστικές εταιρείες και εταιρείες χρονομίσθωσης) ισχύουν ειδικές, αυστηρότερες ρυθμίσεις, όσον αφορά στο απαιτούμενο κεφάλαιο για την ίδρυσή τους.

4.1.2 Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης (Ε.Π.Ε.) (Društvo sa Ograničenom Odgovornošću - d.o.o.)

Η Ε.Π.Ε. μπορεί να έχει έως πενήντα (50) μετόχους, οι οποίοι μπορεί να είναι νομικά ή/και φυσικά πρόσωπα. Το ελάχιστο κεφάλαιο για την ίδρυσή της ανέρχεται σε € 500, εκπεφρασμένα σε δηνάρια Σερβίας. Η συνεισφορά των μετόχων εκφράζεται σε χρήματα ή σε είδος, συμπεριλαμβανομένων της προσφοράς εργασίας και παροχής υπηρεσιών, υπό την προϋπόθεση ότι τούτες έλαβαν χώρα πριν την ίδρυση της Ε.Π.Ε. Οι μετοχές ανταλλάσσονται ελεύθερα μεταξύ των μετόχων, ενώ σε περίπτωση μεταφοράς μετοχών σε τρίτα πρόσωπα, τόσο οι υπόλοιποι μέτοχοι, όσο και η ίδια η Ε.Π.Ε. έχουν προτεραιότητα.

4.1.3 Περιορισμένος Συνεταιρισμός (Komanditno Društvo - k.d.)

Ιδρύεται από δύο ή περισσότερα φυσικά πρόσωπα. Δεν καθορίζεται ελάχιστο απαιτούμενο κεφάλαιο για την ίδρυσή του. Ιδρύεται για τη διενέργεια επιχειρηματικής δραστηριότητας, στο πλαίσιο μιας αμοιβαίας επιχείρησης. Ο Γενικός Συνεταίρος είναι εξ ολοκλήρου και απεριόριστα υπεύθυνος για τις υποχρεώσεις του Συνεταιρισμού, ενώ ο Περιορισμένος Συνεταίρος είναι υπεύθυνος μόνο έως το ύψος της συνεισφοράς του.

4.1.4 Γενικός Συνεταιρισμός (Ortačko Društvo - o.d.)

Ιδρύεται από δύο ή περισσότερα φυσικά πρόσωπα. Δεν καθορίζεται ελάχιστο απαιτούμενο κεφάλαιο για την ίδρυσή του. Οι Συνεταίροι μπορούν να συνεισφέρουν σε χρήμα ή είδος, συμπεριλαμβανομένων της προσφοράς εργασίας και παροχής υπηρεσιών, ανεξάρτητα από το χρόνο που τούτες λαμβάνουν χώρα. Όλοι οι Συνεταίροι είναι υπεύθυνοι για τις υποχρεώσεις του Γενικού Συνεταιρισμού, χωρίς κανέναν περιορισμό.

4.1.5 Γραφείο Αντιπροσωπείας

Στην περίπτωση αυτή, η αλλοδαπή μητρική εταιρεία αναλαμβάνει όλες τις υποχρεώσεις που δύναται να προκύψουν κατά τη λειτουργία του Γραφείου Αντιπροσωπείας. Η εγγραφή του Γραφείου Αντιπροσωπείας στο σχετικό Μητρώο της Υπηρεσίας Επιχειρηματικών Μητρώων της Σερβίας είναι υποχρεωτική. Το Γραφείο Αντιπροσωπείας δεν θεωρείται νομικό πρόσωπο, ενώ δύναται να έχει δύο ή περισσότερα υποκαταστήματα στη Σερβία.

Οι δραστηριότητες τις οποίες επιτρέπεται να ασκεί ένα Γραφείο Αντιπροσωπείας είναι:

- Έρευνα αγοράς και διενέργεια προκαταρκτικών και προπαρασκευαστικών διαδικασιών για την εκτέλεση συμβάσεων εισαγωγής ή/και εξαγωγής ξένων ή σερβικών προϊόντων και υπηρεσιών.
- Εκτέλεση συμβάσεων και διενέργεια εισαγωγών, που συνεισφέρουν στην προώθηση και τη διεύρυνση της σερβικής μεταποιητικής βιομηχανίας.
- Εκτέλεση συμβάσεων μακροχρόνιας συμπαραγωγής ή εμπορικής και τεχνικής συνεργασίας.
- Έρευνα της χρηματο-οικονομικής/τραπεζικής αγοράς.
- Εγκαθίδρυση επιχειρηματικών σχέσεων με εγχώριες ασφαλιστικές επιχειρήσεις.
- Διενέργεια εργασιών πρακτορείου αεροπορικών μεταφορών.

Επιχείρηση που δεν έχει έδρα τη Σερβία μπορεί να ανοίξει εταιρικό τραπεζικό λογαριασμό, ως non-resident νομικό πρόσωπο, υπό ορισμένες αυστηρές προϋποθέσεις και μόνο για συναλλαγές συγκεκριμένου τύπου. Για την παροχή περισσότερων πληροφοριών, θεωρείται σκόπιμη η απευθείας επικοινωνία με τις Τράπεζες, δεδομένου

ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΤΟ ΒΕΛΙΓΡΑΔΙ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

ότι η τελική απόφαση λαμβάνεται αποκλειστικά από τα αρμόδια στελέχη τους, βάσει παραστατικών και άλλων πιστοποιητικών που θα ζητηθούν.

4.2 Διαδικασίες Σύστασης Εταιρείας

Κατωτέρω παρατίθεται σύνοψη των απαιτούμενων διαδικασιών για την ίδρυση επιχείρησης με την πιο συνηθισμένη μορφή, δηλαδή με τη μορφή της **Εταιρείας Περιορισμένης Ευθύνης** (Drustvo sa ogranicenom odgovornosci - d.o.o.), με μηδενικό αρχικό κεφάλαιο.

*Ενδεικτική ισοτιμία: 1 Σερβικό δηνάριο (RSD)≈0,008 Ευρώ (€)

Α/Α	Διαδικασία	Χρόνος που απαιτείται	Κόστος*
1	<p>Επικύρωση Εταιρικού Συμφωνητικού στο Δικαστήριο ή το Δήμο Οι ιδρυτές πρέπει να επικυρώσουν τρία (3) αντίτυπα του Συμφωνητικού και να παραδώσουν, μεταξύ άλλων, ένα εξ αυτών στην Υπηρεσία Επιχειρηματικών Μητρώων Σερβίας (APR).</p> <p>Τυχόν Σύμβαση Μακροχρόνιας Μίσθωσης πρέπει να κατατίθεται στη Φορολογική Αρχή.</p> <p>Τα σχετικά προβλεπόμενα τέλη, βάση της αξίας της Σύμβασης είναι:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ <10.000 δηνάρια Σερβίας (RSD): 980 RSD ▪ 10.000-100.000 RSD: 980 RSD + 1% της αξίας της Σύμβασης ▪ 100.000-1.000.000 RSD: 2.900 RSD + 0,5% της αξίας της Σύμβασης ▪ 1.000.000 RSD: 12.600 RSD + 0,25% της αξίας της Σύμβασης <p>Τα τέλη δεν δύνανται να υπερβαίνουν τα 39.000 RSD.</p> <p>Επίσης, πρέπει να καταβληθούν και τα ακόλουθα τέλη:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Αίτηση επικύρωσης εγγράφου: 70 RSD ▪ Επικύρωση του γνήσιου της υπογραφής εξουσιοδοτημένων εκπροσώπων: 160 RSD ▪ Επικύρωση του γνήσιου της υπογραφής σε εξουσιοδότηση: 490 RSD. 	1 ημέρα	Το κόστος επικύρωσης εξαρτάται από το ύψος του βασικού κεφαλαίου και την αξία της Σύμβασης Μακροχρόνιας Μίσθωσης.
2	<p>Άνοιγμα τραπεζικού λογαριασμού και καταβολή τελών καταχώρησης Τα τέλη καταχώρησης πρέπει να καταβληθούν μέσω Τραπεζής. Σχετικό παραστατικό πρέπει να υποβληθεί στην APR. Τα τέλη διαμορφώνονται ως εξής:</p>	1 ημέρα	5.900 RSD (4.900 RSD + 1.000 RSD)

ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΤΟ ΒΕΛΙΓΡΑΔΙ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 4.900 RSD, ως διοικητικό τέλος ίδρυσης Ε.Π.Ε. ▪ 1.000 RSD, ως τέλος καταχώρησης και έκδοσης της σχετικής πράξης. <p>Η σχετική νομοθεσία δεν προβλέπει ελάχιστο εταιρικό κεφάλαιο το οποίο να έχει καταβληθεί πριν την καταχώρηση της επιχείρησης στην APR.</p> <p>Σε περίπτωση που κάτι τέτοιο προβλέπεται στο Εταιρικό Συμφωνητικό, θα πρέπει να ανοιχθεί προσωρινός τραπεζικός λογαριασμός. Σε οιαδήποτε άλλη περίπτωση, μόλις η επιχείρηση καταχωρηθεί στην APR, το κεφάλαιο κατατίθεται στον κανονικό της τραπεζικό λογαριασμό.</p> <p>Για το άνοιγμα προσωρινού τραπεζικού λογαριασμού απαιτείται ένα επικυρωμένο αντίτυπο της ιδρυτικής πράξης της εταιρείας (απόφαση ή Σύμβαση) και μία σχετική αίτηση προς την Τράπεζα.</p> <p>Για το άνοιγμα κανονικού τραπεζικού λογαριασμού, απαιτούνται τα εξής παραστατικά:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Αίτηση (πρωτότυπη) ▪ Κάρτα υποδειγμάτων υπογραφών (πρωτότυπη) ▪ Σύμβαση ανοίγματος και συντήρησης τραπεζικού λογαριασμού RSD/ξένου συναλλάγματος (πρωτότυπη) ▪ Απόκομμα καταχώρησης της επιχείρησης στην APR, όχι παλαιότερο από τρεις μήνες (πρωτότυπο ή επικυρωμένο αντίγραφο) ▪ Πιστοποιητικό ΑΦΜ, που εκδίδεται από τη Φορολογική Αρχή (πρωτότυπο) ▪ Επικύρωση του γνησίου της υπογραφής των ατόμων που είναι εξουσιοδοτημένα να διαχειρίζονται το λογαριασμό (πρωτότυπα ή επικυρωμένο αντίγραφο) ▪ Διαβατήριο ή Δελτίο Αστυνομικής Ταυτότητας των ατόμων που είναι εξουσιοδοτημένα να διαχειρίζονται το λογαριασμό (αντίγραφο). 		
3	<p>Αίτηση και λήψη Πιστοποιητικού Καταχώρησης, ΑΦΜ, Πιστοποιητικών Συνταξιοδοτικών και Υγειονομικών Εισφορών, επικύρωση υπογραφών για το άνοιγμα τραπεζικού λογαριασμού.</p> <p>Σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, η APR, παράλληλα με τη χορήγηση Πιστοποιητικού Καταχώρησης χορηγεί στην επιχείρηση και το Πιστοποιητικό ΑΦΜ (εκδίδεται από τη Φορολογική Αρχή).</p> <p>Σε περίπτωση που δεν ικανοποιούνται οι σχετικές</p>	3 ημέρες	Ατελώς

ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΤΟ ΒΕΛΙΓΡΑΔΙ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

<p>συνθήκες, η επιχείρηση πρέπει να καταχωρηθεί στην APR και, στη συνέχεια, να απευθυνθεί στη Φορολογική Αρχή για να λάβει ΑΦΜ.</p> <p>Μόλις η APR εγκρίνει την αίτηση καταχώρησης της επιχείρησης:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ αποστέλλει στο αντίστοιχο Συνταξιοδοτικό Ταμείο αίτηση ασφάλισης, εκ μέρους των ιδρυτών, εάν τούτοι δεν θα απασχοληθούν στην επιχείρηση, καθώς επίσης και αίτηση καταχώρησης της έναρξης λειτουργίας της επιχείρησης.▪ προωθεί στο Ταμείο Υγειονομικής Ασφάλισης τα απαραίτητα στοιχεία για την εγγραφή των δικαιούχων. Εάν δεν ικανοποιούνται οι απαραίτητες συνθήκες, η επιχείρηση οφείλει να καταχωρηθεί στην APR και, στη συνέχεια, να απευθυνθεί στο Ταμείο Υγειονομικής Ασφάλισης για να καταχωρηθεί και εκεί, ως δικαιούχος. <p>Για την καταχώρηση επιχείρησης στην APR απαιτούνται τα εξής παραστατικά:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ Αίτηση (διατίθεται ατελώς, μέσω του επίσημου ιστοτόπου της APR, www.apr.gov.rs)▪ Εταιρικό Συμφωνητικό, με επικυρωμένο το γνήσιο της υπογραφής των ιδρυτών (μετόχων)▪ Αποδεικτικό ταυτότητας των ιδρυτών (εάν πρόκειται για φυσικά πρόσωπα, αντίγραφο Δελτίου ταυτότητας ή Διαβατηρίου και εάν πρόκειται για νομικά πρόσωπα, πρωτότυπο απόκομμα της APR)▪ Απόφαση Διορισμού Εκπροσώπων (εάν δεν διευκρινίζονται στο Συμφωνητικό)▪ Επικυρωμένες υπογραφές των Εκπροσώπων (το σχετικό Έντυπο διατίθεται ατελώς μέσω του ιστοτόπου της APR)▪ Τραπεζική βεβαίωση περί καταβολής της χρηματικής συνεισφοράς ή/και εκτίμηση της αξίας της συνεισφοράς σε είδος, εάν τούτες πρέπει να καταβληθούν πριν την καταχώρηση της επιχείρησης.▪ Παραστατικό πληρωμής του τέλους εγγραφής▪ Εξουσιοδότηση (εάν η αίτηση υποβάλλεται από δικηγόρο) <p>Τυχόν έγγραφα σε ξένη γλώσσα, θα πρέπει να συνοδεύονται από επίσημη μετάφρασή τους στη σερβική.</p>		
--	--	--

ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΤΟ ΒΕΛΙΓΡΑΔΙ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

	<p>Βάσει της κείμενης νομοθεσίας, η APR οφείλει να εκδώσει τη σχετική απόφαση καταχώρησης της επιχείρησης, εντός πέντε (5) ημερών από την υποβολή της σχετικής αίτησης. Η καταχώρηση της επιχείρησης δημοσιεύεται στον επίσημο ιστότοπο της APR.</p>		
4	<p>Σφραγίδα Παρόλο που, βάσει της νομοθεσίας, δεν απαιτείται η χρήση σφραγίδας, η πλειοψηφία των εταιρειών της Σερβίας τη χρησιμοποιούν, κατά τις καθημερινές τους εργασίες. Επίσης, παρά το κενό του Νόμου (σχετικά με τη χρήση σφραγίδας), ορισμένες Αρχές εξακολουθούν να απαιτούν την παρουσία σφραγίδας σε επιστολές/έγγραφα των επιχειρήσεων.</p> <p>Η δημιουργία σφραγίδας απαιτεί 1-2 ημέρες και κοστίζει 1.500-4.000 RSD, ανάλογα με τον αριθμό των λέξεων, το σχεδιασμό κ.α.</p>	1 ημέρα	1.660-2.800 RSD
5	<p>Καταχώρηση στην τοπική Φορολογική Αρχή Μετά την καταχώρηση της επιχείρησης στην APR, απαιτείται η καταχώρησή της και στην αντίστοιχη Οργανωτική Μονάδα της Φορολογικής Αρχής της έδρας της.</p> <p>Απαιτείται η υποβολή αντιγράφων των εξής παραστατικών:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Πιστοποιητικό καταχώρησης της επιχείρησης στην APR. ▪ Πιστοποιητικό ΑΦΜ, που εκδίδεται από τη Φορολογική Αρχή. ▪ Σύμβαση ανοίγματος και διατήρησης τραπεζικού λογαριασμού ▪ Κάρτα υποδειγμάτων υπογραφών. ▪ Επικυρωμένες υπογραφές των εκπροσώπων. ▪ Σύμβαση με λογιστική επιχείρηση. ▪ Σύμβαση Μακροχρόνιας Μίσθωσης. ▪ Σύμβαση Εργασίας με τον Γενικό Διευθυντή ή τον Ιδρυτή. ▪ Κατάσταση εργαζομένων. ▪ Κατάσταση εταιρικής χρηματοδότησης. ▪ Κατάσταση καταστημάτων χονδρικής και λιανικής, καθώς και αποθηκών. ▪ Αίτηση καταχώρησης στους καταλόγους ΦΠΑ (το σχετικό Έντυπο διατίθεται ατελώς, μέσω του επίσημου ιστοτόπου της Φορολογικής Αρχής, www.poreskauprava.gov.rs). Σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία, η εταιρεία υποχρεούται να καταχωρηθεί στους καταλόγους ΦΠΑ, εάν εκτιμάται ότι ο κύκλος εργασιών της θα υπερβεί τα 8.000.000 RSD 	5 ημέρες	ατελώς

**ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΤΟ ΒΕΛΙΓΡΑΔΙ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ**

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Αίτηση καθορισμού φόρου εισοδήματος (διατίθεται ατελώς, μέσω του επίσημου ιστοτόπου της Φορολογικής Αρχής). <p>Τα ως άνω παραστατικά πρέπει να υποβληθούν στη Φορολογική Αρχή, εντός 15 ημερών από την καταχώρηση της επιχείρησης στην APR.</p>		
6	<p>Καταχώρηση των Συμβάσεων Εργασίας στον Οργανισμό/Ταμείο Απασχόλησης Το σχετικό Έντυπο (M) διατίθεται ατελώς, μέσω του ιστοτόπου www.pio.rs και συμπληρώνεται ξεχωριστά για κάθε εργαζόμενο.</p> <p>Απαιτείται η υποβολή των κάτωθι παραστατικών στο Ταμείο Υγειονομικής Ασφάλισης και στο Ταμείο Συνταξιοδοτικής Ασφάλισης:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Έντυπο M ▪ Σύμβαση Εργασίας ▪ Βιβλιάριο Εργασίας ▪ Ταυτότητα ▪ Παλαιό Βιβλιάριο Υγείας (εάν υπάρχει). <p>Επίσης, ο εργοδότης οφείλει να υποβάλει στο Εθνικό Γραφείο Απασχόλησης, αίτηση πλήρωσης κενής θέσης.</p>	1 ημέρα	ατελώς

ΠΗΓΗ: “Doing Business 2015: Going Beyond Efficiency – Economy Profile 2015: Serbia”, Όμιλος Παγκόσμιας Τράπεζας

Στον ιστότοπο της Υπηρεσίας Προσέλκυσης Επενδύσεων και Προώθησης Εξαγωγών της Σερβίας και, ειδικότερα, στον υπερσύνδεσμο <http://ras.gov.rs/>, γίνεται, επίσης, συνοπτική περιγραφή, στην αγγλική, των εταιρικών μορφών που διατίθενται στη Σερβία για έναρξη επιχειρηματικής δραστηριότητας.

5 Φορολογικό Καθεστώς

5.1 Φόρος εισοδήματος νομικών προσώπων

Υπολογίζεται με ενιαίο συντελεστή 15%. Νομικά πρόσωπα που δεν έχουν την έδρα τους στη Σερβία φορολογούνται μόνο για τα κέρδη τους, στη χώρα.

Η φορολογητέα βάση είναι τα κέρδη, όπως τούτα αποτυπώνονται λογιστικά στα βιβλία κερδών και ζημιών, σύμφωνα με τα ΔΠΧΠ, τη λογιστική νομοθεσία και τις διατάξεις του Νόμου περί Φορολόγησης Εταιρικών Κερδών.

Στον υπολογισμό του φόρου επί των κερδών νομικών προσώπων, λαμβάνονται υπ’ όψιν και τα κεφαλαιακά κέρδη. Ως κεφαλαιακά κέρδη νοούνται εκείνα που παράγονται από την πώληση ή μεταβίβαση ακινήτων, δικαιωμάτων βιομηχανικής ιδιοκτησίας, καθώς και εταιρικών μεριδίων, μετοχών, ασφαλίσεων και ορισμένων ομολόγων.

Σε περιπτώσεις νομικών προσώπων που δεν έχουν την έδρα τους στη χώρα, παρακρατείται φόρος της τάξης του 20% για διάφορες μορφές εισοδήματος, όπως μερίσματα, μετοχικά κέρδη, πνευματική δημιουργία, κεφαλαιακά κέρδη, πληρωμές μίσθωσης για ακίνητα και άλλα περιουσιακά στοιχεία κλπ.

5.2 Φόρος εισοδήματος φυσικών προσώπων

Ο φόρος εισοδήματος φυσικών προσώπων επιβάλλεται στο εισόδημα που παράγεται κατά τη διάρκεια ενός ημερολογιακού έτους. Παρόλο που το φορολογούμενο πρόσωπο είναι ο εργαζόμενος, ο εργοδότης είναι υπεύθυνος για τον υπολογισμό και την καταβολή του φόρου, για λογαριασμό των εργαζομένων.

Η φορολογητέα βάση είναι το ακαθάριστο ποσό των αποδοχών, συμπεριλαμβανομένων των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης.

Ο συντελεστής φόρου εισοδήματος εξαρτάται από το είδος του εισοδήματος. Πιο συγκεκριμένα, εφαρμόζονται κατά περίπτωση οι εξής συντελεστές:

- 12%, μεσοσταθμικά για εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες και για τους μόνιμους κατοίκους της χώρας. Ως μόνιμος κάτοικος νοείται το φυσικό εκείνο πρόσωπο το οποίο, είτε έχει κατοικία ή επιχειρηματική έδρα και προσωπικά συμφέροντα στη Σερβία, είτε διαμένει στη χώρα κατ' ελάχιστον 183 μέρες, ετησίως. Οι μόνιμοι κάτοικοι καταβάλλουν φόρο εισοδήματος φυσικών προσώπων για το σύνολο του προσωπικού του εισοδήματος (εντός και εκτός Σερβίας), ενώ οι μη μόνιμοι κάτοικοι καταβάλλουν φόρο εισοδήματος για το τμήμα εκείνο του εισοδήματός τους που αποκτήθηκε στη χώρα.
- 12%, για εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα.
- 20%, για εισόδημα από δικαιώματα, ενοίκια κλπ.
- 10%, για εισοδήματα από κεφάλαιο.
- 15% για τους αυτοαπασχολούμενους, μη μόνιμους κατοίκους.

Υπόχρεοι καταβολής φόρου εισοδήματος είναι όλοι όσοι λαμβάνουν αποδοχές υπερτριπλάσιες του μέσου ετήσιου εισοδήματος των Σέρβων πολιτών. Για την περίπτωση των μη μόνιμων κατοίκων, το όριο αυτό διαμορφώνεται στο πενταπλάσιο του μέσου ετήσιου εισοδήματος των Σέρβων πολιτών.

Για το τμήμα του εισοδήματος που βρίσκεται μεταξύ του τριπλάσιου και του οκταπλάσιου του μέσου ετήσιου εισοδήματος των Σέρβων πολιτών, εφαρμόζεται φορολογικός συντελεστής 12% ενώ, σε περίπτωση που το ετήσιο εισόδημα ενός φορολογούμενου είναι υπεροκταπλάσιο του μέσου ετήσιου εισοδήματος των Σέρβων πολιτών, εφαρμόζεται συντελεστής 15%.

Τέλος, το φορολογητέο εισόδημα μειώνεται κατά 15% του μέσου ετήσιου εισοδήματος των Σέρβων πολιτών, για κάθε προστατευόμενο μέλος. Η συνολική φοροελάφρυνση δεν μπορεί να υπερβαίνει το 50% του φορολογητέου εισοδήματος.

5.3 Φόρος Προστιθέμενης Αξίας

Ο γενικός συντελεστής Φ.Π.Α. που εφαρμόζεται στα προϊόντα και τις υπηρεσίες στη Σερβία ανέρχεται σε **20%**. Εξαιρούνται μία σειρά προϊόντων (ψωμί, φρούτα, λαχανικά, γαλακτοκομικά, φάρμακα, ημερήσιες εφημερίδες, εκπαιδευτικά βιβλία και βοηθήματα κλπ.) και υπηρεσιών (ύδρευση, αποχέτευση, ηλεκτροδότηση, θέρμανση), στα οποία εφαρμόζεται συντελεστής Φ.Π.Α. **10%**.

Ο Φ.Π.Α. καταβάλλεται σε κάθε στάδιο της παραγωγής αγαθών και υπηρεσιών, όπως επίσης και κατά την εισαγωγή των εμπορευμάτων.

Η φορολογητέα βάση είναι η τιμή των πωλούμενων προϊόντων και υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων τυχόν τελωνειακών δασμών, έμμεσων φόρων, μεταφορικού, ασφαλιστικού ή άλλου κόστους κλπ..

Ο Φ.Π.Α. καταβάλλεται κάθε:

- Ημερολογιακό μήνα, εάν ο κύκλος εργασιών, τους προηγούμενους δώδεκα (12) μήνες υπερβαίνει τα 20 εκ. δηνάρια (~€ 185.000), ή εάν προβλέπεται ότι, τους επόμενους δώδεκα (12) μήνες, ο κύκλος εργασιών θα υπερβεί τα 20 εκ. δηνάρια (~€ 185.000).
- Τρίμηνο, εάν ο κύκλος εργασιών κυμαίνεται μεταξύ 2 και 20 εκ. δηναρίων (~€ 18.500-185.000).

5.4 Φόρος επί των μερισμάτων

Εάν τα μερίσματα καταβάλλονται σε μη μονίμους κατοίκους, ο φόρος ανέρχεται σε 20%, εκτός εάν υπάρχει Συμφωνία που ορίζει διαφορετικά.

5.5 Φόρος ακίνητης περιουσίας

Ως ακίνητη περιουσία νοείται κάθε οικιστικό ή εμπορικό κτήριο, γραφείο, γκαράζ ή χώρος αναψυχής. Ο συντελεστής του φόρου ακίνητης περιουσίας εξαρτάται από το εάν ο φορολογούμενος διατηρεί τραπεζικό λογαριασμό ή όχι.

Για τους φορολογούμενους που διατηρούν τραπεζικό λογαριασμό, ο φορολογικός συντελεστής είναι 0,40%.

Για τους φορολογούμενους που δεν διατηρούν τραπεζικό λογαριασμό, ο φορολογικός συντελεστής είναι προοδευτικός και εξαρτάται από την αξία του ακινήτου.

Φόρος ακίνητης περιουσίας καταβάλλεται όταν ένα άτομο έχει το δικαίωμα της ιδιοκτησίας, της επικαρπίας, της οίκησης, της αξιοποίησης, της μακροχρόνιας μίσθωσης ή της εκμετάλλευσης ενός ακινήτου, για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο του 1 έτους, ή εάν έχει το δικαίωμα χρήσης ενός αστικού, δημόσιου ή άλλου κρατικού κτήματος μεγέθους άνω των 4 στρεμμάτων.

Ο φορολογικός συντελεστής για τη μεταβίβαση δικαιωμάτων ιδιοκτησίας έχει ως εξής:

- 5%, για τη μεταβίβαση δικαιωμάτων επί ακινήτων ή άλλης φορολογητέας περιουσίας,
- 2,5%, για τη μεταβίβαση δικαιωμάτων επί γεωργικών και δασικών εκτάσεων, καθώς επίσης και επί μεταχειρισμένων οχημάτων.

6 Λοιπή Νομοθεσία Επιχειρηματικού – Οικονομικού Ενδιαφέροντος

6.1 Τόκοι Υπερμερίας

Το Κοινοβούλιο της Σερβίας υιοθέτησε νέο Νόμο περί Τόκων Υπερμερίας, ο οποίος τέθηκε σε ισχύ στις 25.12.2012 και καθορίζει τον τρόπο υπολογισμού του επιτοκίου που καλείται να καταβάλει ο οφειλέτης, σε περίπτωση καθυστέρησης εξυπηρέτησης των χρηματικών του υποχρεώσεων. Σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου, το επιτόκιο υπερμερίας καθορίζεται σε ετήσια βάση, ως εξής:

- i. Για οφειλές σε δηνάρια, το επιτόκιο υπερμερίας ισούται με το επιτόκιο αναφοράς της Εθνικής Τράπεζας της Σερβίας, προσαυξημένο κατά οκτώ (8) ποσοστιαίες μονάδες.
- ii. Για οφειλές σε ευρώ, το επιτόκιο υπερμερίας ισούται με το επιτόκιο αναφοράς της Εθνικής Τράπεζας της Σερβίας, για βασικές διαδικασίες αναχρηματοδότησης, προσαυξημένο κατά οκτώ (8) ποσοστιαίες μονάδες.
- iii. Για οφειλές σε άλλο νόμισμα, το επιτόκιο υπερμερίας ισούται με το επιτόκιο αναφοράς/βασικό επιτόκιο που καθορίζει και/ή χρησιμοποιεί η Κεντρική Τράπεζα της αντίστοιχης χώρας, σε σημαντικές διαδικασίες, προσαυξημένο κατά οκτώ (8) ποσοστιαίες μονάδες.

Το επιτόκιο υπερμερίας δημοσιεύεται στο Δικτυακό Τόπο της Εθνικής Τράπεζας της Σερβίας και ισχύει από την επόμενη μέρα της δημοσίευσής του.

6.2 Χρονικά Περιθώρια Εξυπηρέτησης Οικονομικών Υποχρεώσεων σε Εμπορικές Συναλλαγές

Το Κοινοβούλιο της Σερβίας υιοθέτησε τον Νόμο περί Χρονικών Προθεσμιών Εκπλήρωσης Οικονομικών Υποχρεώσεων σε Εμπορικές Συναλλαγές, ο οποίος ισχύει από τις 25.12.2012.

Ο Νόμος καθορίζει τις χρονικές προθεσμίες εκπλήρωσης των οικονομικών υποχρεώσεων σε εμπορικές συναλλαγές μεταξύ Δημοσίου και νομικών προσώπων, αλλά και μεταξύ νομικών προσώπων, με στόχο την αποφυγή της μη εκπλήρωσης των εν λόγω υποχρεώσεων εν ευθέτω χρόνω. Από τις διατάξεις του Νόμου εξαιρούνται τα νομικά

εκείνα πρόσωπα που βρίσκονται σε διαδικασία πτώχευσης. Επίσης, προσωρινά εξαιρούνται τα νομικά πρόσωπα που βρίσκονται σε διαδικασία αναδιάρθρωσης (η εξαίρεση ίσχυε μέχρι την 01.01.2014).

Οι διατάξεις του Νόμου αφορούν σε συμβατικές σχέσεις εμπορικών συναλλαγών που έχουν συναφθεί μέχρι τις 31.03.2013, όπως επίσης και σε εμπορικές συναλλαγές που μπορεί να μην είχαν ξεκινήσει μέχρι τις 31.03.2012, αλλά προκύπτουν από συμβατικές σχέσεις που συνήφθησαν πριν την ημερομηνία αυτή.

Η καινοτομία που εισάγει ο Νόμος έγκειται στο ότι, πλην ορισμένων εξαιρέσεων, οι Συμφωνίες μεταξύ νομικών προσώπων δεν μπορούν να προβλέπουν χρονικό περιθώριο εκπλήρωσης οικονομικών υποχρεώσεων μεγαλύτερο των εξήντα (60) ημερών. Τυχόν προβλέψεις Συμφωνιών που δεν συνάδουν με τις διατάξεις του Νόμου θεωρούνται άκυρες και κενές.

7 Κίνητρα προσέλκυσης επενδύσεων

Η Σερβία κατέχει ηγετική θέση μεταξύ των χωρών Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης όσον αφορά στην προσέλκυση Αμέσων Ξένων Επενδύσεων (ΑΞΕ) και ιδιαίτερα επενδύσεων εντάσεως εργασίας, με αποτέλεσμα τη δημιουργία σημαντικού αριθμού νέων θέσεων απασχόλησης. Οι επενδύσεις αποτελούν μία από τις σημαντικότερες κινητήριες δυνάμεις της ανάπτυξης της σερβικής οικονομίας, αναμένεται δε η πρόοδος των ενταξιακών διαπραγματεύσεων και των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων να ενισχύσουν περαιτέρω τις εισροές ΑΞΕ.

Ειδικότερα, σύμφωνα με στοιχεία του Υπουργείου Οικονομικών της Σερβίας, η καθαρή εισροή ΑΞΕ στην Σερβία το έτος 2015 ανήλθε σε 1,8 δις. ευρώ, αυξημένη κατά 45,6% σε σχέση με το 2014, αξία που αντιπροσωπεύει ποσοστό 5,4% του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος (έναντι 3,7% το 2014). Πλέον τους ενός τρίτου της ανωτέρω εισροής ΑΞΕ κατευθύνθηκε στη μεταποιητική βιομηχανία, ακολουθούμενη από τις επενδύσεις στον τομέα χρηματοοικονομικών υπηρεσιών και στον τομέα εμπορίου. Στο πλαίσιο της μεταποιητικής βιομηχανίας, οι σημαντικότερες επενδύσεις αφορούσαν στην παραγωγή αυτοκινήτων, μεταλλευμάτων, ελαστικών και πλαστικών υλών καθώς και τροφίμων. Ως προς το απόθεμα ΑΞΕ στη Σερβία, σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία, υπολογίζεται ότι από το έτος 2000 έως το 2014 η Σερβία έχει προσελκύσει πάνω από 24 δις Ευρώ ΑΞΕ, ήτοι ποσοστό άνω του 70% του σερβικού ΑΕΠ.

Το Νοέμβριο 2015, τέθηκε σε ισχύ νέος νόμος περί εγχώριων και ξένων επενδύσεων (Investment Law, Official Gazzete of the Republic of Serbia, no.89/2015), αντικαθιστώντας παλαιότερο νόμο του 2002, ο οποίος αφορούσε αποκλειστικά στους ξένους επενδυτές. Υπό την έννοια του ισχύοντος νόμου και των σχετικών εφαρμοστικών διαταγμάτων, οι επενδύσεις περιλαμβάνουν:

- συμμετοχή σε συμφωνία Σύμπραξης Δημόσιου Ιδιωτικού Τομέα (ΣΔΙΤ),
- δικαιώματα εκτέλεσης επιχειρηματικών δραστηριοτήτων που χορηγούνται από τις κρατικές αρχές,
- κατοχή μετοχών σε σερβικές εταιρείες,
- ίδρυση υποκαταστήματος στη Σερβία από ξένο επενδυτή,
- ιδιοκτησιακά και άλλα δικαιώματα σε κινητά ή ακίνητα που βρίσκονται στη Σερβία.

Ο νόμος διακρίνει μεταξύ «επενδύσεων ιδιαίτερης σημασίας» (investment of special importance) και «επενδύσεων τοπικής σημασίας» (investment of local importance), με τη χρήση συγκεκριμένων κριτηρίων. Βάσει του νόμου, οι επενδυτές μπορούν να επωφεληθούν από σειρά οικονομικών κινήτρων, όπως κρατικές επιχορηγήσεις, φορολογικά κίνητρα και φοροαπαλλαγές, δασμολογικά κίνητρα, καθώς και κίνητρα που αφορούν στις υποχρεώσεις κοινωνικής ασφάλισης. Επιπλέον, ο εξοπλισμός που εισάγεται από ξένους επενδυτές είναι γενικά αφορολόγητος, με την επιφύλαξη ορισμένων εξαιρέσεων.

Αναλυτικότερα, ως προς τα **παρεχόμενα οικονομικά κίνητρα** για την προσέλκυση επενδύσεων, σημειώνουμε τα εξής:

7.1 Κρατικές επιχορηγήσεις

Τα εν λόγω κεφάλαια χορηγούνται για τη χρηματοδότηση επενδυτικών σχεδίων στον τομέα της μεταποίησης και των υπηρεσιών που μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο διεθνούς εμπορίου. Επιλέξιμες δαπάνες είναι οι επενδύσεις σε ενσώματα και άυλα περιουσιακά στοιχεία μέχρι τη λήξη της προθεσμίας για την εφαρμογή του επενδυτικού σχεδίου, ή το κόστος των ακαθάριστων αποδοχών για τις νέες θέσεις εργασίας που δημιουργήθηκαν και συνδέονται με το επενδυτικό σχέδιο κατά τη διάρκεια δύο (2) ετών μετά την επίτευξη πλήρους απασχόλησης που προβλέπεται από το επενδυτικό σχέδιο. Η χρηματοδοτική μίσθωση επαγγελματικής στέγης αποτελεί, επίσης, ως επιλέξιμη δαπάνη, υπό την προϋπόθεση ότι η περίοδος της μίσθωσης, δεν είναι μικρότερη από πέντε (5) έτη για τις μεγάλες επιχειρήσεις, και από τρία (3) έτη για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις.

Δυνητικοί δικαιούχοι των ανωτέρω κονδυλίων είναι επενδυτές που υποβάλλουν επενδυτικά σχέδια σε τομείς που καθορίζονται από ειδικό διάταγμα, πριν από την έναρξη της υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου. Οι δικαιούχοι των επιχορηγήσεων απαιτείται να παρέχουν κατ'ελάχιστον 25% των επιλέξιμων δαπανών από ιδίους πόρους ή άλλες πηγές οι οποίες δεν περιέχουν κρατικές επιχορηγήσεις.

7.2 Προϋποθέσεις για την καταβολή των κονδυλίων

- Διατήρηση των επενδύσεων στην επικράτεια της τοπικής αυτοδιοίκησης όπου πραγματοποιείται η επένδυση για τουλάχιστον πέντε (5) έτη μετά την υλοποίηση του έργου για τις μεγάλες επιχειρήσεις, ή τρία (3) έτη για μικρές και μεσαίου μεγέθους επιχειρήσεις.
- Διατήρηση του αριθμού των εργαζομένων μετά την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου για περίοδο πέντε (5) ετών για τις μεγάλες επιχειρήσεις, και τριών (3) ετών για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις.

7.3 Προθεσμία για την υλοποίηση των επενδυτικών σχεδίων και τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας

Τρία (3) χρόνια από την ημερομηνία υπογραφής της σύμβασης, η οποία μπορεί να παραταθεί για διάστημα έως πέντε (5) έτη, εάν το Συμβούλιο Οικονομικής Ανάπτυξης εγκρίνει το σχετικό αίτημα.

Για τις «επενδύσεις ιδιαίτερης σημασίας», η προθεσμία για την υλοποίηση των επενδυτικών σχεδίων και τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας που συνδέονται με το επενδυτικό σχέδιο, είναι τρία (3) ή πέντε (5) έτη από την ημερομηνία υπογραφής της αρχικής σύμβασης, αλλά δεν μπορεί να υπερβαίνει τα δέκα (10) έτη από την ημερομηνία υπογραφής του συμβολαίου επιχορήγησης.

7.4 Οικονομικά κίνητρα με βάση το επίπεδο ανάπτυξης στην περιοχή της επένδυσης

Η σχετική νομοθεσία διακρίνει τη χώρα σε πέντε (5) ομάδες περιφερειών τοπικής αυτοδιοίκησης, με βάση το επίπεδο οικονομικής ανάπτυξης, για τα επενδυτικά σχέδια που υλοποιούνται στις οποίες, προκειμένου να διατεθούν κρατικές επιχορηγήσεις, απαιτείται:

- Δημιουργία τουλάχιστον 20 θέσεων εργασίας και κατ' ελάχιστο 150.000 ευρώ των επιλέξιμων δαπανών της επένδυσης σε περιοχές της τοπικής αυτοδιοίκησης με το χαμηλότερο επίπεδο ανάπτυξης (ομάδα IV) και σε πληγείσες από φυσικές και άλλες καταστροφές περιοχές (ομάδα V).
- Δημιουργία τουλάχιστον 30 θέσεων εργασίας και τουλάχιστον 300.000 ευρώ των επιλέξιμων δαπανών της επένδυσης σε περιοχές της τοπικής αυτοδιοίκησης που κατατάσσονται στην ομάδα III ως προς το επίπεδο ανάπτυξης,
- Δημιουργία τουλάχιστον 40 θέσεων εργασίας και τουλάχιστον 600.000 ευρώ των επιλέξιμων δαπανών της επένδυσης σε περιοχές της τοπικής αυτοδιοίκησης που έχουν ταξινομηθεί στην ομάδα II ως προς το επίπεδο ανάπτυξης,
- Δημιουργία τουλάχιστον 50 θέσεων εργασίας και τουλάχιστον 600.000 ευρώ των επιλέξιμων δαπανών της επένδυσης σε περιοχές της τοπικής αυτοδιοίκησης που έχουν ταξινομηθεί στην πρώτη (I) ομάδα,
- Επενδυτικά σχέδια στον τομέα των υπηρεσιών που υπόκεινται στο διεθνές εμπόριο και στις οποίες η ελάχιστη αξία επένδυσης είναι 150.000 ευρώ, παρέχοντας τουλάχιστον 15 νέες θέσεις εργασίας.

Τα οικονομικά κίνητρα που μπορεί να χορηγηθούν, με βάση το επίπεδο ανάπτυξης στην περιοχή της επένδυσης, είναι τα ακόλουθα:

- Επιχορηγήσεις ως προς τις επιλέξιμες δαπάνες των ακαθάριστων αποδοχών για νέες θέσεις εργασίας: 20% (ομάδα I), 25% (ομάδα II), 30% (ομάδα III), 35% (ομάδα IV) και 40% (για πληγείσες περιοχές). Τα ποσά αυτά περιορίζονται σε ανώτατο όριο ανά νέα θέση εργασίας που δημιουργήθηκε, ήτοι €3.000 (ομάδα I), €4.000 (ομάδα II), €5.000 (ομάδα III), €6.000 (ομάδα IV) και € 7.000 (για πληγείσες περιοχές).

- Επιχορηγήσεις ως προς τις επιλέξιμες δαπάνες επένδυσης σε πάγια περιουσιακά στοιχεία - προσαύξηση του ποσού των επιχορηγήσεων: έως 10% (I ομάδα), 15% (ομάδα II), 20% (ομάδα III), 25% (IV ομάδα) και 30% (πληγείσες περιοχές).
- Πρόσθετες επιχορηγήσεις για έργα εντάσεως εργασίας - προσαύξηση του ποσού των επιχορηγήσεων μπορεί να εγκριθεί για: 10% των επιλέξιμων δαπανών του ακαθάριστου μισθού (για κάθε αύξηση του αριθμού των νέων θέσεων εργασίας πάνω από τις 200 νέες θέσεις εργασίας), 15% (για κάθε αύξηση του αριθμού των νέων θέσεων εργασίας πάνω από τις 500 νέες θέσεις εργασίας) και 20% (για κάθε αύξηση του αριθμού των νέων θέσεων εργασίας πάνω από τις 1.000 νέες θέσεις εργασίας).

7.5 Περίοδος χάριτος φόρου επί των εταιρικών κερδών-μεταφορά ζημίας

Πέραν του ισχύοντος, χαμηλού, φορολογικού συντελεστή εταιρικών κερδών (15%), οι επιχειρήσεις που εντάσσονται στο εν λόγω καθεστώς απαλλάσσονται από τον εταιρικό φόρο επί των κερδών για περίοδο 10 ετών, αρχής γενομένης από το πρώτο έτος κατά το οποίο αναφέρουν φορολογητέο κέρδος, υπό την προϋπόθεση να έχουν επενδύσει ποσό που υπερβαίνει τα 9 εκατ. ευρώ σε πάγια περιουσιακά στοιχεία και να απασχολούν τουλάχιστον 100 επιπλέον εργαζόμενους καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου της επένδυσης.

Εξάλλου, ζημίες που αναφέρονται στη φορολογική δήλωση μπορεί να μεταφερθούν και να συμψηφιστούν με μελλοντικά κέρδη, για χρονικό διάστημα έως 5 ετών.

7.6 Αποφυγή Διπλής Φορολογίας

Αν έχει ήδη καταβληθεί φόρος επί των κερδών που προκύπτουν στο εξωτερικό, η επιχείρηση έχει δικαίωμα σε πίστωση φόρου εταιρικού κέρδους στη Σερβία που αναλογεί στο ποσό που ήδη καταβλήθηκε. Σημειώνεται ότι η Σερβία έχει συνάψει Συμφωνίες Αποφυγής Διπλής Φορολογίας με 54 χώρες, εκ των οποίων και η Ελλάδα.

7.7 Μειωμένες εργοδοτικές εισφορές

Από 1^{ης} Ιουλίου 2014, για τις νέες θέσεις απασχόλησης που δημιουργήθηκαν δίδεται, επίσης, στους εργοδότες σημαντική ελάφρυνση φόρων και εισφορών που καταβάλλονται επί των καθαρών αποδοχών, από τη στιγμή της πρόσληψης μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2017. Ειδικότερα:

- για 1-9 νέες θέσεις εργασίας: μείωση κατά 65%
- για 10-99 νέες θέσεις εργασίας: μείωση κατά 70%
- για 100+ νέες θέσεις εργασίας: μείωση κατά 75%

Οι ανωτέρω ελαφρύνσεις εκτιμάται ότι μειώνουν το συνολικό μισθολογικό κόστος παραγωγής σε πολύ ανταγωνιστικό επίπεδο, της τάξεως του 20%, με βάση το μέσο μισθό στη Σερβία.

7.8 Ελεύθερες Ζώνες - Απαλλαγή Φόρου Προστιθέμενη Αξίας

Στη Σερβία υπάρχουν σήμερα 12 αδειοδοτημένες ελεύθερες τελωνειακές ζώνες, οι οποίες αποτελούν οριοθετημένα και σημαντικά τμήματα της επικράτειας της χώρας, όπου διεξάγονται οικονομικές δραστηριότητες με περισσότερα επιχειρηματικά οφέλη, ήτοι προνομιακή μεταχείριση των τελωνειακών, φορολογικών ελαφρύνσεων και απλοποιημένη διοικητική διαδικασία. Έσοδα που προκύπτουν από τις εμπορικές δραστηριότητες στις Ελεύθερες Ζώνες στη Σερβία απαλλάσσονται από Φόρο Προστιθέμενης Αξίας.

Οι ελεύθερες ζώνες της Σερβίας αντιπροσωπεύουν, σε εθνικό επίπεδο, περισσότερο ανεπτυγμένα κέντρα τεχνολογίας, τηλεπικοινωνιών και παρέχουν καλύτερες υποδομές και υλικοτεχνική υποστήριξη. Οι ελεύθερες ζώνες, που λειτουργούν σήμερα στη χώρα είναι οι ακόλουθες: Pirot, Subotica, Zrenjanin, FAS Kragujevac, Sabac, Νόβι Σαντ, Uzice, Smederevo, Σβιλάινιτς, Κρούσεβατς, Apatin, Βράνιε, Priboj και Βελιγράδι. Οι ξένες εταιρείες έχουν τη δυνατότητα να δημιουργήσουν ιδιόκτητη Ελεύθερη Ζώνη με βάση σχέδιο που εγκρίνεται από την κυβέρνηση.

7.9 Ελεύθερη εισαγωγή πρώτων υλών και ημιτελή προϊόντα

Οι ξένοι επενδυτές στη Σερβία μπορούν να απολαύουν άνευ δασμών εισαγωγής πρώτων υλών και ημιτελών προϊόντων, για παραγωγή με εξαγωγικό προσανατολισμό. Το εν λόγω προνομιακό καθεστώς μπορεί είτε να επιτευχθεί είτε με εγκατάσταση και λειτουργία σε μια από τις ελεύθερες ζώνες στη Σερβία, είτε με την απόκτηση ειδικής άδειας από τις τελωνειακές αρχές για παθητική τελειοποίηση της παραγωγής. Σε αμφότερες τις περιπτώσεις τα τελικά προϊόντα πρέπει να είναι 100% προοριζόμενα για εξαγωγή. Ειδικότερα, η εισαγωγή από την ΕΕ Κοινότητα και εξαγωγή από αυτές τις ζώνες είναι χωρίς ΦΠΑ και άλλες επιβαρύνσεις. Εάν τα προϊόντα παράγονται εντός της ζώνης με χρήση τουλάχιστον 50% εγχώριων κατασκευαστικών υλών, θεωρούνται σερβικής καταγωγής και, συνεπώς, μπορούν να εισαχθούν σε σερβικό έδαφος ή να εξαχθούν χωρίς τελωνειακούς δασμούς, σύμφωνα με τις ισχύουσες συμφωνίες ελεύθερου εμπορίου.

7.10 Ελεύθερη εισαγωγή μηχανικού και άλλου εξοπλισμού

Οι ξένοι επενδυτές απαλλάσσονται από την καταβολή τελωνειακών δασμών για τον εισαγόμενο εξοπλισμό και μηχανήματα.

7.11 Δημοτικά κίνητρα

Ευρύ φάσμα κινήτρων είναι επίσης διαθέσιμα σε δημοτικό επίπεδο. Τα κυριότερα περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

- απαλλαγές ή μειώσεις αστικών τελών που σχετίζονται με την ανέγερση εγκαταστάσεων και μίσθωσης γης

- Άλλες απαλλαγές ή μειώσεις σε τοπικά τέλη (π.χ. αμοιβή για διαφημιστικές επιγραφές κλπ).

7.12 Διαδικασία και περιορισμοί για την κατανομή των πόρων

Η κατανομή των πόρων διεξάγεται σύμφωνα με πρόσκληση η οποία δημοσιεύεται από το Υπουργείο Οικονομίας. Περιορισμοί ως προς τη χρήση κρατικών επιχορηγήσεων υφίστανται για τη χρηματοδότηση επενδυτικών σχεδίων στους τομείς: μεταφορών, βιομηχανίας της φιλοξενίας, τυχερών παιγνίων, εμπορίου, παραγωγής συνθετικών ινών, άνθρακα και χάλυβα, καπνού και προϊόντων καπνού, όπλων και τα πυρομαχικών, ναυπηγικής βιομηχανίας (κατασκευή ποντοπόρων εμπορικών πλοίων- τουλάχιστον 100 κόρους ολικής χωρητικότητας), αεροδρομίων, τομέας κοινής ωφέλειας και ενέργειας, ευρυζωνικών δικτύων.

Τέλος, οι ακόλουθες κατηγορίες επενδυτών αποκλείονται:

1. Επιχειρήσεις που αντιμετωπίζουν δυσκολίες
2. Επιχειρήσεις με εκκρεμείς υποχρεώσεις έναντι του σερβικού Δημοσίου
3. Επιχειρήσεις που μείωσαν τον αριθμό των εργαζομένων κατά 10% και πλέον κατά τους τελευταίους 12 μήνες που προηγούνται της υποβολής αίτησης
4. Επιχειρήσεις που ανήκουν εν μέρει στο Δημόσιο, αυτόνομη επαρχία ή φορείς της τοπικής αυτοδιοίκησης.

Το συνολικό ποσό των κεφαλαίων που μπορεί να χορηγηθεί σύμφωνα με τα εφαρμοστικά διατάγματα του εν λόγω νόμου και άλλα κίνητρα καθορίζεται σε απόλυτους αριθμούς, σύμφωνα με τους κανονισμούς που διέπουν τη χορήγηση κρατικών επιχορηγήσεων.

Αξίζει, επίσης, να σημειωθεί ότι, προκειμένου να εξασφαλιστεί η **προστασία των επενδύσεων σε περίπτωση απαλλοτρίωσης**, ο επενδυτής δικαιούται αποζημίωση όχι μόνο για κατασχεθέντα ακίνητα, αλλά και για οποιαδήποτε υποτίμηση των εταιρικών περιουσιακών στοιχείων προκαλείται από την εν λόγω απαλλοτρίωση.

Ως προς τους **μηχανισμούς επίλυσης διαφορών**, ο νέος νόμος επιτρέπει την επίλυση διαφορών ενώπιον δικαστηρίων και διαιτητικών θεσμών, ενώ ο προηγούμενος νόμος όριζε αποκλειστική δικαιοδοσία για το Σερβικό δικαστήριο.

Πέραν των επενδυτικών κινήτρων, το νέο θεσμικό πλαίσιο αναγνωρίζει επίσημα ως τα βασικά **θεσμικά όργανα αρμόδια για τις επενδύσεις** το Συμβούλιο Οικονομικής Ανάπτυξης (Savet za ekonomski razvoj) και τον Οργανισμό της Σερβίας για την Ανάπτυξη (Razvojna Agencije Srbije).

Τέλος, με στόχο τη **μείωση των διοικητικών επιβαρύνσεων**, οι τοπικές ή περιφερειακές αρχές μπορούν, εξάλλου, να εγκρίνουν ένα επενδυτικό πρόγραμμα, καθορίζοντας το χρονοδιάγραμμα και τα τη διαδικασία υποβολής των σχετικών εγγράφων, καθώς και την έκδοση των απαιτούμενων αδειών. Περαιτέρω, η τοπική

αυτοδιοίκηση μπορεί να ορίσει **ομάδες έργου** αποτελούμενες από εμπειρογνώμονες για την παροχή υποστήριξης προς τον υποψήφιο επενδυτή.

8 Κοινοτικές Χρηματοδοτήσεις

Η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) είναι ο μεγαλύτερος χορηγός αναπτυξιακής και άλλης βοήθειας προς τη Σερβία, έχοντας παράσχει πλέον των € 2,8 δις, κατά τα τελευταία 14 έτη. Η εν λόγω χρηματοδότηση αποσκοπεί στην επίτευξη στόχων όπως η ενίσχυση του κράτους δικαίου, η μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης, η κοινωνική ανάπτυξη, η προστασία του περιβάλλοντος και η ανάπτυξη του γεωργικού τομέα. Τα σχετικά κονδύλια παρέχονται μέσω του Οργάνου Προενταξιακής Στήριξης της ΕΕ (IPA), στο οποίο από το 2007, ενσωματώνονται όλα τα πρώην IPA μέσα: PHARE, SAPARD, ISPA και CARDS.

Στόχος του IPA είναι η ενίσχυση και καθοδήγηση της Σερβίας, ώστε να ανταποκριθεί και να υλοποιήσει αποτελεσματικά τις υποχρεώσεις της, ως μελλοντικό κ-μ της ΕΕ. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι η Σερβία κατατάσσεται μεταξύ των πρώτων χωρών στις οποίες χορηγείται σημαντική κοινοτική αναπτυξιακή βοήθεια, σε παγκόσμιο επίπεδο. Η μέση ετήσια χρηματοδότησή της ανέρχεται σε περίπου € 200 εκ., γεγονός που την κατατάσσει πρώτη, μεταξύ των χωρών των Δυτικών Βαλκανίων. Η ΕΕ έχει επενδύσει στις υποδομές μεταφορών της χώρας (γέφυρες Sloboda, Zezelj και Gazella, οδικό δίκτυο και σημεία συνοριακών διελεύσεων), την υγειονομική περίθαλψη (ασθενοφόρα, μαστογράφοι, διαχείριση ιατρικών αποβλήτων), την ποιότητα των υδάτων και του αέρα, τη διαχείριση απορριμμάτων (Subotica, Sremska Mitrovica, Uzice και Rozarevac), την πρόσβαση σε Προγράμματα, όπως το «Erasmus» και τη μεταρρύθμιση της Δημόσιας Διοίκησης, με στόχο την παροχή καλύτερων υπηρεσιών στους πολίτες. Τα τελευταία χρόνια, η κοινοτική βοήθεια επικεντρώνεται ολοένα και περισσότερο στην προετοιμασία της Σερβίας για την ένταξή της στην ΕΕ.

Στο πλαίσιο του IPA II, για την περίοδο 2014-2020, η κατανομή της συνολικής χρηματοδότησης, ύψους 1,5 δις € γίνεται στους εξής τομείς προτεραιότητας: Δημοκρατία & Διακυβέρνηση, Κράτος δικαίου και τα θεμελιώδη δικαιώματα, Δράσεις για το περιβάλλον και το κλίμα, Μεταφορές, Ενέργεια, Ανταγωνιστικότητα & καινοτομία, Εκπαίδευση, απασχόληση και κοινωνική πολιτική, Γεωργία και αγροτική ανάπτυξη.

Ειδικότερα, ο προϋπολογισμός του ετήσιου Προγράμματος IPA για το 2016 ανέρχεται σε 189,4 εκ. ευρώ και οι τομείς προτεραιότητας του περιλαμβάνουν: 1) Δημοκρατία και κράτος δικαίου, 2) Ανταγωνιστικότητα και Τοπική Ανάπτυξη, 3) Ενέργεια και 4) Εκπαίδευση. Η Απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την έγκριση του Προγράμματος 2016 αναμένεται πριν το τέλος του έτους.

Πλην του Εθνικού Προγράμματος IPA, στη Σερβία παρέχεται κοινοτική χρηματοδότηση και μέσω του Οργάνου για την Κοινωνία των Πολιτών (€ 2,5 εκ.), του Προγράμματος TEMPUS (€ 4 εκ.), ενώ διατίθενται κονδύλια για τους πρόσφυγες, στο πλαίσιο του Περιφερειακού Προγράμματος Στέγασης (€ 12 εκ.).

ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΤΟ ΒΕΛΙΓΡΑΔΙ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

Όλες οι απαραίτητες πληροφορίες για την πρόσβαση στην κοινοτική χρηματοδότηση, καθώς επίσης και οι απαραίτητες αιτήσεις, έντυπα κλπ., αναρτώνται στον ιστότοπο της Αντιπροσωπείας της ΕΕ στο Βελιγράδι και ειδικότερα, στην ιστοσελίδα <http://www.seio.gov.rs/news.101.html?newsid=2196>

Τέλος, πέραν της κοινοτικής χρηματοδότησης, πολλά κ-μ προχωρούν σε χορήγηση διμερούς αναπτυξιακής βοήθειας προς τη Σερβία. Χαρακτηριστικά αναφέρεται ότι, κατά την περίοδο 2000-2015, οι μεγαλύτεροι χορηγοί αναπτυξιακής βοήθειας ήταν η Γερμανία (~€ 1,2 δις), οι Η.Π.Α. (~€ 630 εκ.), η Ιταλία (~€ 276 εκ.), η Ελλάδα (~€ 258 εκ.), η Σουηδία (~€ 214 εκ.), η Ελβετία (€ 156,6), η Νορβηγία (€ 156,3 εκ.), η Ολλανδία (~€ 123 εκ.), η Ιαπωνία (~€ 101 εκ.) και η Κίνα (~€ 3,6 εκ.), κ.α.
